

Lohtajan Metsästysseuran lausunto koskien Keski-Pohjanmaan maakuntaan perustettavia luonnonsuojelualueita koskevia valtioneuvoston ja ympäristöministeriön asetuksia

Lohtajan metsästysseura kiittää mahdollisuudesta lausua ko. säädösvalmistelusta ja toteaa seuraavaa:

Yleistä:

Valmisteluprosessin kesto on kaikkiaan ollut alueen paikallisten asukkaiden kannalta poikkeuksellisen pitkä ja epävarmuutta aiheuttava. Sen osallistamisessa on ollut useita merkittäviä epätasällisyyksiä ja heikkouksia, joiden osalta huomiota on kiinnitettävä erityisesti seuraaviin:

Valmistelun kartta- ja paikkatietoaineistot, jotka tarjottiin sidosryhmien käyttöön ennen 5.4.2018 pidettyä kuulemistilaisuutta olivat poikkeuksellisen heikkolaatuisia ja virheellisiä, kattoivat ennakkotiedoista poiketen laajoja yksityisiä vesialueita, eivätkä mahdollistaneet kokonaisuuden luotettavaa tarkastelua. Valmistelun paikkatietoaineistoja ei pyynnöistä huolimatta suostuttu toimittamaan.

Itse kuulemistilaisuuteen annettiin mahdollisuus osallistua vain kahdelle henkilölle per sidosryhmä. Tätä on pidettävä aivan erityisen heikkona menettelynä, varsinkin kun minkäänlaista virtuaalista keskustelu- tai työskentelyalustaa ei tarjottu. Käytännössä paikallisten asukkaiden on tällaisen menettelyn avulla mahdotonta osallistua nyky-yhteiskunnan ja kansalaisvaikuttamisen oikeutettujen tarpeiden vaatimalla tavalla prosessiin, erityisesti kun itse kuulemistilaisuudenkin kesto rajoittavat valmistelevalle hallinnonalan henkilöstön juna-aikataulut paikallisten asukkaiden huolien ja näkemysten kuulemisen ja taltioimisen edellyttämän ajan sijasta.

On selvää, että valmisteluprosessin resurssit ja keskeneräisyys rajoittavat sen aikaista tiedottamista. On kuitenkin hämmästyttävää, että -nimenomaan alkuperäisen valmistelun alueellisen laajuuden ja jo kuulemistilaisuudessa osoitetuista selkeistä virheiden huolimatta- minkäänlaista tiedottamista kokonaisuuden etenemisestä ei ole tarjottu. Menettely asettaa jälleen paikalliset asukkaat ja heidän intressinsä kohtuuttoman epävarmuuden alaisiksi eikä mahdollista valmistelun kannalta aivan välttämättömän paikallistuntemuksen ja siihen perustuvien näkemysten huomioimista käytännössä lainkaan.

Yleisesti ottaen valmistelussa on selkeästi pyritty kategoriseen menettelyyn, joka ei huomioi alueen erityispiirteitä tai niiden tämänhetkistä tilaa, käyttöä tai merkitystä paikallisille ihmisille. Tämä johtaa väistämättä epätarkoituksenmukaisiin ehdotuksiin, joiden oikeutusta sekä luonnonsuojelun tarpeiden kannalta että koko valmistelun hyväksyttävyyden ja ennen kaikkea sillä saavutettavien tulosten osalta voidaan perustellusti epäillä.

Kohteelliset huomiot:

Lohtajan metsästysseuran toiminnan kannalta valmistelussa tällä hetkellä olevista alueista Viitajärvi, Valkiaisenharju ja Pentinneva koskevat suoraan seuran toimintaa. Lisäksi Vattajanniemen, Eteläneva-Viitasalonneva-Seljäsennan kokonaisuudella, Lähdenevalla sekä Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan kokonaisuudella on selkeät välilliset vaikutukset käytännön

metsästyksen ja metsästysseuran tarjoamien suurriistavirka-aputehtävien liittyvien palvelujen järjestämiseen nimenomaan hirvieläinten ja suurpetojen osalta.

Pentinnevan ja Valkiaisenharjun osalta valmistelussa esitetyt metsästyksen rajoitukset ovat perusteettomia, eivätkä tuota minkäänlaista lisäarvoa kummankaan alueen suojeluperusteen saavuttamiselle. Soidensuojelu- tai Metso-ohjelman mukaiset tavoitteet eivät metsästyksen vuoksi vaarannu. Kategorinen kieltö aiheuttaa sen sijaan turhia epäselviä tilanteita metsästyskoiran alueelta noutamisen, virka-aputehtävien tai alueelle kaatuneen riistaeläimen noutamisen osalta. Vieraslajien, erityisesti pienpetojen kannalta kieltomenettely osoittaa täydellistä vastuuttomuutta, samaten selkeässä kasvussa olevan villisikakannan huomioimatta jättäminen antaa kuvan heikosta valmistelusta kokonaisuudessaan. Valmistelussa onkin tehtävä selkeästi ratkaisu, jossa maakunnan alueen alle sadan hehtaarin kohteet yhdistetään, suojelu toteutetaan Ympäristöministeriön asetuksen sijasta kokonaisuutena Valtioneuvoston asetuksella ja niillä sallitaan kohteelle tarkoituksenmukaisesti hirven, valkohäntäpeuran, metsäkauriin, villisian, ketun, nädän, supikoiran, minkin, jäniksen, rusakon, teeren, metson ja pyyn sekä vesilintujen ja suurpetojen metsästys.

Valtioneuvoston asetuksella perustettavan Viitajärven kohteen osalta valmistelussa esitetty metsästyksen salliminen ainoastaan ketun osalta on perusteeton näkemys. Asiallista perustetta muun metsästyksen kieltämiseen ei ole. Alueilla, joilla on aiemminkin metsästetty, ja joilla siihen on paikallisesti hyvät edellytykset ilman, että metsästys olisi ristiriidassa alueiden suojelutavoitteiden tai muiden käyttötarkoitusten kuten luontoretkeilyn kanssa, tulee metsästyksen voida normaalisti jatkua normaalisti. Aivan erityisesti on huolehdittava, että vieraslajien tai metsäkauriin ja villisian sekä suurpetojen osalta ei missään olosuhteissa jouduta mittakaavaltaan epätarkoituksenmukaisen byrokraattiseen ja käytännössä toiminnan mahdottomaksi tekevään kankeaan lupamenettelyyn.

Kuten edellä, myös Vattajanniemen, Eteläneva-Viitasalonneva-Seljäsennevan kokonaisuudella, Lähdenevalla sekä Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan kokonaisuudella on valmistelussa esitettyjen lisäksi välttämättä mahdollistettava vieraslajien, metsäkauriin, villisian, ketun, nädän sekä suurpetojen metsästys. Vastuullisen luonnonsuojelun ja metsästyksen kokonaisuuden järjestäminen on muutoin mahdotonta. Vattajanniemen osalta on ehdottomasti sallittava myös harmaahylkeen ja itämerennorpan pyynti. Vaikka merialueet valmistelusta onkin rajattu pois, saattaa tämä puute aiheuttaa turhaa epäselvyyttä erityisesti jäältä tapahtuvan hylkeenpyynnin yhteydessä.

Alueiden käytöstä ja valmistelun tavoitteista suhteessa metsästyksen:

Keski-Pohjanmaa on maankäytöltään monipuolista. Luonnonsuojelun tarkoituksenmukainen toteuttaminen on maakunnan alueella tärkeitä. Se on kuitenkin toteutettava alueen luonnon ja paikallisen elämänmuodon ja yhteisöllisyyden yhteyden säilyttävällä tavalla. Teennäistä ja tarkoitushakuista vastakkainasettelua ei voida hyväksyä.

Valmistelussa on esitetty arvioita alueiden hoidon ja mahdollisesti tarvittavien virkistyskäyttöön tai opastus- ja vastaavien rakenteiden toteuttamiseen tarvittavia panostuksia. Ottamatta kantaa arvioihin sinänsä on ilmiselvää, että maakunnan alueella tällä hetkellä yleisessä käytössä olevien laavujen, tulipaikkojen ja muiden vastaavien virkistyskäyttöä palvelevien rakenteiden

toteutuksesta ja ylläpidosta vastaavat metsästäjät omalla kustannuksellaan ja talkootyöllä. Tämän panostuksen arvo ylittää esitetyt arviot moninkertaisesti, eikä sen kokonaisvaikutusta voida rahallisesti edes arvioida. On vakavaa paikallisyhteisöjen halveksuntaa ja hallinnonalan ylimielisyyttä luoda keinotekoisista vastakkainasettelua metsästyksen ja muun virkistyskäytön välille. Samalla se osoittaa hämmästyttävää ymmärtämättömyyttä ja etääntymistä luonnon arvostuksen ja paikallistason luontoon liittyvien harrastusten yhdistävästä vaikutuksesta.

Tällä keinotekoisella vastakkainasettelulla aiheutetaan myös korvaamatonta vahinkoa pienpetojen ja erityisesti vieraslajien torjuntatyölle. Epäselvillä ja perusteluiltaan kestäättömillä - mahdollisista poikkeuslupamenettelyistä puhumattakaan- rajoituksilla luodaan otolliset olosuhteet alueen peltopyykantojen ja kahlaajien nopealle taantumiselle. Valmistelussa on viimeistään tässä vaiheessa ymmärrettävä, että uimaratapaperiaatteen mukaisen yksinomaan kieltämiseen, rajoittamiseen ja paikallisten yhteisöjen olosuhteiden kurjistamiseen tähtäävän toiminnan aika on ohi. Pyyteettömän luonnonhoidon talkootyölle on viimeistään nyt annettava sen ansaitsema arvo jatkuvan ja perusteettoman vaikeuttamisen asemesta.

Lohtajan metsästysseura katsoo, että sekä välittömästi sen toimintaan kohdistuvilla alueilla että koko maakunnan muiden luonnonsuojelualueita koskevan valmistelun osalta tulee mahdollistaa metsästys kaikkien niiden lajien osalta, joiden metsästys muutoinkin on sallittu, eikä erityistä syytä lajin metsästyksen kieltämiseksi ole osoitettavissa.

Mikko Erkkilä

Lohtajan metsästysseuran puheenjohtaja